Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KAA/beFon1-AJ/22
Názov predmetu	fonetika a fonológia AJ I
Rozsah	1P + 2S
Počet kreditov	6
Vyučujúci	PhDr. Božena Petrášová, PhD., univ. doc. (hodnotiaci), doc. PhDr. Katarína Welnitzová, PhD. (prednášajúci)

Cieľ

Po úspešnom absolvovaní predmetu študent ovláda teoretické poznatky súvisiace so zvukovou rovinou jazyka, ktoré je schopný aplikovať v praxi. Predmet približuje fyziologické aspekty reči, porovnanie jazyka a komunikácie, klasifikáciu a opis anglických hlások, ich produkciu a fungovanie v reči, ako aj osvojenie si správnej artikulácie angličtiny s prihliadnutím na britský úzus. Z praktického hľadiska sa zaoberá najmä nácvikom transkripčných znakov a ich využitím v zaznačení hovoreného jazyka.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie je za aktívnu účasť študenta na seminároch. Študent môže mať absenciu maximálne dvakrát počas semestra, v opačnom prípade sa nemôže zúčastniť záverečného hodnotenia. Záverečné hodnotenie 100% získa študent za písomný test z transkripcie a za záverečnú ústnu skúšku podľa nasledujúcej stupnice: A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), FX (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

aktívna účasť na vyučovaní, nie viac ako dve absencie počas semestra, plnenie zadaných úloh

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie 100% získa študent za písomný test z transkripcie a za záverečnú ústnu skúšku podľa nasledujúcej stupnice: A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), FX (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Absolvovaním tohto predmetu študent nadobudne:
1. vedomosti: o anglickej výslovnosti, o zvukovej rovine jazyka, lingvistických disciplínach, ktoré sa ňou zaoberajú, o ich základných jednotkách. Študent získa informácie o fyziologických aspektoch reči a o segmentálnej problematike zvukovej roviny v súčinnosti s inventárom foném používaných v angličtine.
2. zručnosti: osvojenie si správnej výslovnosti s prihliadnutím na britský úzus. Z praktického hľadiska sa predmet zaoberá nácvikom znakov medzinárodnej fonetickej abecedy a následne transkripčného zápisu počutých slov zo sluchových cvičení.
3. profesijné kompetencie: odborná spôsobilosť, schopnosť aplikovať teoretické vedomosti o segmentálnej problematike v praxi, sprostredkovanie správnej výslovnosti a transkripčného zápisu slov použitím znakov medzinárodnej fonetickej abecedy

4. prenositeľné kompetencie: schopnosť tvorivého a pružného myslenia a konania, zdokonalenie komunikačných schopností a jazykových zručností v cudzom jazyku

Stručná osnova predmetu

Predmet Fonetika a fonológia anglického jazyka oboznamuje študentov so špecifikami súvisiacimi so zvukovou jazykovou rovinou. Postupne sa oboznámia s charakteristikami jednotlivých hlások, zákonitosťami fonetickej transkripcie a s javmi typickými pre hovorený prejav.

Sylabus predmetu

1. Fonetika a fonológia ako lingvistické disciplíny, základné jednotky
2. Proces komunikácie, faktory ovplyvňujúce výslovnosť
3. Anglické hlásky, fonémy a alofóny, produkcia hlások, artikulačné orgány
4. Transkripcia, transliterácia, hláskovanie
5. Kardinálna schéma samohlások, opis jednotlivých samohlások
6. Monoftongy, diftongy, triftongy
7. Klasifikácia anglických konsonantov
8. Opis anglických plozívov
9. Frikatívy, afrikáty
10. Špecifiká nazálnych konsonantov
11. Laterály
12. Aproximanty

Odporúčaná literatúra

BÁZLIK, M. – MIŠKOVIČOVÁ, J. 2012. Pravidlá výslovnosti britskej a americkej angličtiny. Bratislava : Iura Edition. 2012. ISBN 978-80-8078-447-8.
BOROŠOVÁ, B. 2017. Segmental and Suprasegmental Phonetics and Phonology. British English. Bratislava : Comenius University. 2017. ISBN 978-80-223-4366-4.
CRYSTAL, D. 2011. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. CUP. 2011. ISBN 978-0-521-53033-0.
HANCOCK, M. 2012. English Pronunciation in Use. CUP. 2012. ISBN 978-0-521-18513-4.
HEWINGS, M. 2014. English Pronunciation in Use. Advanced. CUP. 2014. ISBN 978-0-521-61960-8.
JONES, D. 2003. Cambridge English Pronouncing Dictionary. CUP. 2003. ISBN 0-521-01713-0.
PAVLÍK, R. 2009. Phonetics and Phonology of English. Bratislava : SPN. 2009. ISBN 80-88868-67-X.
PETRÁŠOVÁ, B. 2023. Phonetics and Phonology : Segmental Aspects. Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. 2023. ISBN 978-0-521-71740-3.
ROACH, P. 2019. English Phonetics and Phonology. Cambridge UP. 1998. ISBN 978-0-521-71740-3.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

anglický, slovenský

Poznámky

180 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 36
samoštúdium: 114
práca s počutým textom: 30